

Джерела ілюстративного матеріалу:

1. Education in the UK // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gtcs.org.uk/education-in-scotland/scotlands-education-system.aspx>
2. Frank J. Raising Cultural Awareness in the English Language Classroom / Jerrold Frank // English Teaching Forum. – 2013. – № 4. – Vol. 51. – P. 2–11.
3. Tablets vs. Textbooks. Pros and Cons [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tablets-textbooks.procon.org/>

REFERENCES

1. Azimov E. G. Novyj slovar' metodicheskikh terminov i ponjatij (teoriya i praktika obuchenija jazykam) [The New Dictionary of Methodological Terms and Concepts (Theory and Practice of Teaching Languages)], Moscow, IKAR Publ., 2009. 448 p.
2. Krivchykova G. F. Metodyka interaktyvnogo navchannja pysemnogo movlennja majbutnih uchyteliv anglijs'koi' movy. Dys, kand. ped. nauk [Methodology of Using Interactive Techniques when Teaching Writing to Future English Language Teachers. Cand. ped. studies diss.], Kharkiv, 2005. 338 p.
3. Odegova N. M. Metodyka formuvannja angломовnoi' kompetencii' v pys'mi u procesi navchannja majbutnih uchyteliv napysannja recenzij. Dys, kandydata ped. nauk [Methodology of Developing English-language Competence in Writing in the Course of Teaching Reviewing to Future Teachers. Cand. ped. studies diss.], Kharkiv, 2012. 260 p.
4. Tarnopol's'kyj O. B. Metodyka navchannja inshomovnoi' movlennjevoi' dijial'nosti u vyshhomu movnomu zakladi osvity: navchal'nyj posibnyk [Methodology of Teaching Foreign Languages in a Linguistic Higher Educational Institution: Study Guide], Kyiv, INKOS Publ., 2006. 248 p.
5. Tuchyna N. V. Olimpiada z anglijs'koi' movy: zavdannja na zavtra [English Language Olympiad: Tasks for Tomorrow]. Inozemni movy v navchal'nyh zakladah, 2004, vol. 2, pp. 71–75.
6. Good Paragraph Writing. Available at: <http://www.ieltsbuddy.com/paragraph-writing.html> (accessed 10.11.2015).
7. Stephens M. New Proficiency: Writing. Pearson Education Limited, 2002. 144 p.
8. Troyka L. Q. Simon & Schuster Handbook for Writers: Annotated Instructor's Edition [3d ed.]. Englewood Cliffs, Prentice Hall, 1993. 940 p.
9. White R. Process writing. Harlow, Longman, 1991. 186 p.
10. Wyrick J. Steps to Writing Well with Additional Readings. Harcourt Brace College Publishers, 1998. 640 p.

Джерела ілюстративного матеріалу:

1. Education in the UK. Available at: <http://www.gtcs.org.uk/education-in-scotland/scotlands-education-system.aspx> (accessed 16.11.2015).
2. Frank J. Raising Cultural Awareness in the English Language Classroom. English Teaching Forum, 2013, № 4, vol. 51, pp. 2–11.
3. Tablets vs. Textbooks. Pros and Cons. Available at: <http://tablets-textbooks.procon.org/> (accessed 17.11.2015)

УДК – 371.333:811.111

Р. І. ВІКОВИЧ

ТРУДНОЩІ АУДІЮВАННЯ АНГЛОМОВНИХ ТЕЛЕНОВИН

Наведено короткий огляд основних досліджень з проблеми навчання аудіювання на основі аудіо- та відеоматеріалу. Визначено об'єктивні та суб'єктивні труднощі сприйняття на слух іношомовного тексту. Представлено результати опитування, проведеного серед студентів вищого навчального закладу щодо труднощів, з якими вони стикаються при прослухованні/перегляді інформаційних програм англійською мовою. Запропоновано чотири групи об'єктивних труднощів аудіювання англомовних теленовин: а) пов'язаних зі змістом аудіотексту; б) пов'язаних з мовною формою; в) пов'язаних з композиційно-смісловою структурою аудіотексту, г) пов'язаних з умовами пред'явлення англомовних інформаційних сюжетів. Визначені труднощі розглянуто на прикладі інформаційного повідомлення телеканалу CNN.

Ключові слова: англомовні теленовини, опитування, об'єктивні труднощі, суб'єктивні труднощі.

ТРУДНОСТИ АУДИРОВАНИЯ АНГЛОЯЗЫЧНЫХ ТЕЛЕНОВОСТЕЙ

Приведен краткий обзор основных исследований по проблеме обучения аудированию на основе аудио- и видеоматериала. Определены объективные и субъективные трудности восприятия на слух иноязычного текста. Представлены результаты опроса, проведенного среди студентов высшего учебного заведения относительно трудностей, с которыми они сталкиваются при прослушивании/просмотре информационных программ на английском языке. Предложено четыре группы объективных трудностей аудирования англоязычных теленовостей: а) связанных с содержанием аудиотекста; б) связанных с языковой формой; в) связанных с композиционно-смысловой структурой аудиотекста; г) связанных с условиями предъявления англоязычных информационных сюжетов. Соответствующие трудности рассмотрены на примере информационного сообщения телеканала CNN.

Ключевые слова: англоязычные теленовости, опрос, объективные трудности, субъективные трудности.

R. VIKOVYCH

DIFFICULTIES OF LISTENING COMPREHENSION OF ENGLISH TV NEWS

The article gives a brief overview of studies on teaching listening comprehension on the basis of audio and video files. Objective and subjective difficulties of comprehending a foreign language text have been defined. The results of a survey conducted among the students of higher linguistic school concerning the difficulties they face while listening to / watching news programmes in English have been presented. Four groups of objective difficulties of English TV news comprehension have been suggested. These are difficulties: a) related to the content of audiotext; b) related to the linguistic form; c) related to the compositional and semantic structure of audiotext; d) related to the conditions of presenting English TV news. The defined difficulties have been analyzed on the example of a CNN news item.

Keywords: English TV news, survey, objective difficulties, subjective difficulties.

Аудіювання є одним із найважливіших і найскладніших видів мовленнєвої діяльності. Дослідженню його присвячена велика кількість наукових праць. Загальні проблеми навчання аудіювання вивчали М. Л. Вайсбурд, Н. Д. Гальскова, Н. І. Гез, А. Андерсон, Г. Бак, Т. Линч, Дж. Вілсон та ін. Проблеми навчання аудіювання в середній школі присвячені роботи Н. В. Єлукіної: науковець визначила труднощі розуміння іншомовного мовлення на слух і шляхи їх усунення. Також труднощі, які виникають у процесі навчання аудіювання, виявлені Н. Ю. Абрамовською. Розвиток умінь аудіювання за допомогою відео перебувають у центрі наукових розвідок Н. І. Бичкової, Н. Ю. Кириліної, С. П. Литвиненко, А. Алана, П. Аркаріо, С. Кордера, Дж. Лонергана, С. Стемплескі, Дж. Вілліса та інших вчених. Ознакою часу вбачається звернення дослідників до навчання аудіювання іншомовних програм, трансльованих радіо та телебаченням (А. Н. Богомолов, Н. А. Качалов, Н. Ю. Крилова, С. О. Могильовцев, Ю. А. Нікітіна, Л. В. Панова, С. О. Подопрігора).

Процес аудіювання супроводжується активною переробкою отриманої інформації у її зв'язку з тим лінгвістичним і прагматичним досвідом, який має аудитор, та оцінкою сприйнятого у внутрішньому мовленні [6, с. 4]. У результаті перед слухачем постають чимало труднощів. Англomовні теленовини (АТН) характеризуються певними особливостями, що можуть становити додаткові труднощі для аудитора. Тому обізнаність із труднощами, які несуть у собі тексти АТН під час їх прослуховування, дозволить формувати у студентів навички долати труднощі, що впливають з їхньої специфіки.

Мета статті – визначити основні труднощі, з яким стикається слухач під час сприйняття на слух та розуміння АТН.

Труднощі сприйняття іншомовного тексту на слух в методиці поділяються на об'єктивні та суб'єктивні. Суб'єктивні труднощі визначаються особливостями психіки аудитора, перцептивними і моторними передумовами, фактичними знаннями й уміннями, мотиваційними факторами, рівнем розвитку слухової пам'яті, уваги, мислення, уяви [2, с.123]. До об'єктивних відносять труднощі, пов'язані із мовними особливостями тексту, що звучить, і умовами, в яких проходить його сприйняття [5, с. 127–129; 7, с. 11] (рис. 1).

Труднощі, з якими стикається студент під час аудіювання АТН, ми визначали з урахуванням аналізу специфіки АТН [1], процесів їх сприйняття і розуміння та спираючись на дослідження Д. Бела [8].

Проілюструємо теоретичні висновки даними проведеного нами опитування, участь в якому взяли 22 студенти третього курсу, котрі вивчають англійську мову як спеціальність в Інституті філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

До першої групи об'єктивних труднощів аудіювання АТН – пов'язаних зі змістом аудіо тексту – відносимо труднощі, зумовлені змістом інформаційного повідомлення, який може бути або пов'язаним з фоновими знаннями студентів певного віку, або бути абсолютно новим для студентів.

Знайомий зміст визнається більш сприятливим для сприйняття. 85 % опитаних студентів відзначили, що легшими для розуміння є новини, тематика яких стосується їх власних інтересів, а також ті, про які вони попередньо дізналися з українських ЗМІ. Інші 15 % респондентів відзначили, що важливим для розуміння ними новин є зв'язок тематики повідомлень з програмою з англійської мови – інакше кажучи, із знайомим предметним і лінгвістичним змістом. Найбільш знайомою, а тому і найлегшою для сприйняття більшість респондентів вважає культурно-розважальну тематику, на другому місці за ознакою обізнаності – науково-популярна, на третьому – суспільно-політична. Таким чином, сприйняття науково-популярних і суспільно-політичних АТН становить найбільші змістовні труднощі для студентів 3 курсу.

Рис. 1. Об'єктивні труднощі навчання аудіювання АТН.

До другої групи об'єктивних труднощів – пов'язаних з мовною формою – відносяться наступні. Фонетичні (пов'язані з інтонацією, логічним наголосом і темпом мовлення) і акустичні (спричинені швидким темпом мовлення дикторів програми та відмінністю мови і вимови людей, у яких беруть спонтанні інтерв'ю на вулиці (*vox populi*), від стандартних) труднощі. Сюди можна також віднести наявність природного шумового фону (наприклад, шуму транспорту), який дуже часто зустрічається в новинах. Через велику кількість репортажів, що ведуться поза межами студії, з одного боку, забезпечується природний характер аудіювання в умовах реального спілкування, з іншого – це значно утруднює його.

Відповідаючи на запитання стосовно фонетичних труднощів сприйняття АТН, 88 % опитаних нами студентів вказали, що можуть розуміти лише мовлення дикторів та/або інших учасників програми, яке характеризується чіткою нормативною вимовою; лише 12 % студентів можуть розуміти, крім нормативної британської вимови, й американський варіант мовлення; 100 % опитаних відзначили, що їм складно розуміти мовлення, яке характеризується британськими регіональними акцентами.

Лексичні труднощі зумовлені особливим лексичним складом і синтаксисом телеповідомлення – наявністю специфічної лексики, властивій новинному дискурсу, неологізмів, кліше, ідіом, конотативної лексики, характерної для мови ЗМІ, політичних та інших термінів, назв реалій, організацій, імен політиків, дат, аббревіатур, буквенних та цифрових позначок, скорочених форм, а також застосуванням різних стилістичних прийомів, спрямованих на досягнення сенсаційності та яскравості мовлення.

Стосовно лексичного наповнення сюжетів новин, то 75 % студентів зазначають, що можуть розуміти мовлення, в якому переважає загальноживана лексика, а також та, що вивчена ними в межах програми. Лише 18 % з них можуть легко розрізнити географічні назви та власні імена. Переважна більшість студентів (93 %) вказали на те, що мають значні труднощі у сприйнятті цифр і дат.

Граматичні труднощі зумовлюються характером мовних засобів і структурно-композиційними характеристиками аудіотексту, а деякі з них – й наявністю аналітичних форм, відсутніх у рідній мові.

Третя група труднощів, пов'язаних з композиційно-сисловою структурою аудіотексту, зумовлена специфічною структурою дискурсу АТН. Як зазначає Д. Бел, іноді саме незнання структури інформаційного повідомлення становить більші труднощі, ніж труднощі суто лінгвістичні [8, с. 7]. Тому кращому розумінню студентами теленовин сприятиме їхня обізнаність із структурною організацією новин, наповненням кожного структурного компонента, а саме: «анонс» – «повідомлення» – «коментар». До цієї групи відносимо також труднощі, пов'язані з наявністю великої кількості мікротем в одній програмі новин, індуктивним методом подачі інформації та часто відсутністю власної точки зору того, хто цю інформацію презентує (диктор у студії, репортер з місця події).

До четвертої групи відносяться труднощі, пов'язані з умовами пред'явлення АТН – одноразовістю пред'явлення. У цьому полягає одна з головних труднощів розуміння АТН у навчальному процесі, з чого випливає необхідність розвивати у студентів уміння розуміти аудіотекст з першого пред'явлення, як це відбувається у реальному житті.

До труднощів цієї групи відносимо також темп мовлення та обсяг повідомлення. Темп мовлення дикторів інформаційних програм є дуже швидким і становить на каналі Euronews 175–220 слів/хв, на каналі BBC 177–184 слів/хв [3, с. 57], на каналі CNN – 220 слів/хв. Пред'явлення інформації двома останніми із зазначених каналів є дуже складним для сприйняття переважною більшістю опитаних студентів (95 %), які зазначають, що повноцінно розуміти вони можуть лише інформаційні сюжети, які презентуються у повільному темпі.

Обсяг новинних повідомлень АТН, який варіює від дуже коротких (тривалістю до 2 хвилин) і до тривалих (до 10–15 хвилин), також є фактором, який становить труднощі для слухачів. Хоча 90 % опитаних студентів зазначили, що можуть розуміти повідомлення будь-якої тривалості. У бесідах після опитування ми з'ясували таке: якщо при прослуховуванні коротких повідомлень, насичених фактичною інформацією, дуже складно сприймати всі факти тощо, то у більш тривалих повідомленнях складним є встановлення послідовності подій, причинно-наслідкових зв'язків між подіями, точок зору учасників подій тощо. Сюди також

відносимо труднощі, пов'язані з джерелом аудіювання (різних типів текстів) та презентації певної інформації на екрані (опори та орієнтири), наприклад, текст презентований у студії/з місця події, текст, який подається без/на фоні відеоряду, текст, що супроводжується різними типами відеоряду тощо. Одночасне пред'явлення аудіо- і відеоряду сприяє швидкості, точності та обсягу засвоєння інформацію [4]. Це поєднання, за даними Д. Бела, може спричинити труднощі сприйняття інформації, якщо між аудіо- і відео рядом є суттєві розбіжності або зчитування графічної інформації є складне само по собі. Звіримо ці дані з даними нашого опитування.

На думку 78 % студентів, легшим для сприйняття є мовлення, яке співпадає із картинкою. 88 % студентів вказали на те, що краще сприймають мовлення, яке супроводжується біжучим рядком із відповідною інформацією та надписами на екрані (заголовки, прізвища, посади). Однак 12 % респондентів стикаються із труднощами сприйняття АТН, тому, що не можуть покладатися на інформацію, подану у надписах, картах, схемах, діаграмах тощо.

Розглянемо визначені нами труднощі на прикладі відеосюжету новинного повідомлення, яке вийшло в ефір 8 квітня 2013 року у спеціальному випуску на телеканалі CNN [9].

Транскрип відосюжету

Margaret Thatcher: An Icon of Leadership Courage

DAN RIVERS, CNN SENIOR INTERNATIONAL CORRESPONDENT (voice-over): This is how many will remember Margaret Thatcher, the "Iron Lady." As the UK's first female party leader and prime minister, Margaret Thatcher, was one of the dominant figures of the 20th century, a politician who helped to mould parties other than her own. From a modest background as a grocer's daughter, she became immortalized in stone. She was easy to caricature, hated by some, revered by others. She did win three elections in a row. Before Thatcher, under a Labour government came the widespread strikes of the Winter of Discontent.

BERNARD INGHAM, MARGARET THATCHER'S PRESS SECRETARY: Many people in Britain in 1979 felt this country was probably ungovernable. They doubted whether Margaret Thatcher could govern it. Indeed, I suspect there were a lot of people who felt she might make it worse.

DAN RIVERS, CNN SENIOR INTERNATIONAL CORRESPONDENT (voice-over): But she faced up to union leaders like Arthur Skargill and his minors.

PETER OBORNE, COMMENTATOR: She came on and through sheer force of will, she changed the economic and political changes of such moments that we are still feeling their effects today 25 years on.

DAN RIVERS, CNN SENIOR INTERNATIONAL CORRESPONDENT (voice-over): Public housing was sold to tenants. State industries were privatized. Thatcher sought to create a nation of capitalist. The relentless drive left an imprint not just on her own conservatives, but on all of Britain's parties, forcing Tony Blair's new Labour Party to tack right to become electable. She was unfast when accused of lacking compassion.

MARGARET THATCHER, FORMER BRITISH PRIME MINISTER: I will not change just to court popularity.

DAN RIVERS, CNN SENIOR INTERNATIONAL CORRESPONDENT (voice-over): Thatcher restored Britain's clout in world affairs making a pal of her ideological soul mate Ronald Reagan, and insisting Mikhail Gorbachev was a man with whom the west could do business. But if she relished the wide international scene, she never much cared to see Britain getting closer to Europe.

THATCHER: We have not successfully rolled back the frontiers of the state in Britain only to see them re-imposed at the European level.

DAN RIVERS, CNN SENIOR INTERNATIONAL CORRESPONDENT (voice-over): She was told it was impossible to win a reduction in Britain's contribution to the European common market finances. She handbag her fellow European leaders until they gave her a rebate. She famously insisted on fighting a military campaign 8,000 miles from home to win back the Falkland Islands invaded by Argentina, a conflict which cost 250 British lives, but which cemented her reputation.

THATCHER: No longer the set man of Europe...

RIVERS: She never cracked the problems of Northern Ireland, although, again, she showed courage when the IRA blew up the conservative's conference hotel. In the end her strident style and the casualty ray rate in her Cabinets left her short of friends when it mattered.

Trouble came with her plans for local council finances. A flat rate tax that would have forced a duke and a dustman to pay the same provoked riots in the streets. Her colleagues were alarmed too by the growing vehemence of her Euro skepticism.

THATCHER: He wanted the council of ministers to be the Senate. No. No. No.

DAN RIVERS, CNN SENIOR INTERNATIONAL CORRESPONDENT (voice-over): In 1990, her own MP's began to doubt she could lead them to another victory. She was challenged for the party leadership and withdrew from the contest. Mortally wounded after her cabinet advised her it was all over.

THATCHER: We're very happy that we leave United Kingdom in a very, very much better state than when we came here 11-1/2 years ago.

RIVERS: As her car left Downing Street for the last time, she wept, but it wasn't long before she became Baroness Thatcher serving in Britain's upper chamber, the House of Lords.

Though this was the end of her time as a frontline politician, her influence and opinion still counted for years. Her appearance became rarer as her health deteriorated. She was too frail to attend the wedding of Prince William and Kate Middleton, but she did manage to get back to that famous doorstep one last time.

DAN RIVERS, CNN SENIOR INTERNATIONAL CORRESPONDENT: Margaret Thatcher's place in history is assured. She was granted a rare privilege of having her statue placed her at Westminster opposite that of Winston Churchill while she was still alive. But she was a divisive figure for many in Britain, symbolizing politics of the 1980s whose influence will be felt for many more decades to come. Dan Rivers, CNN, London.

Обране повідомлення відноситься до суспільно-політичної тематики, оскільки у ньому йдеться про життя та діяльність першої жінки прем'єр-міністра Великої Британії Маргарет Тетчер. Повне розуміння змісту цього відеосюжету вимагає від глядача певних знань про політичну та суспільну діяльність колишньої глави британського уряду, її заслуги та певні помилки на політичній арені, тобто дуже специфічних знань, якими мало хто із студентів володіє.

Ще одними труднощами, якими супроводжується це повідомлення, є фонетичні й акустичні труднощі, до яких відносимо дуже швидкий темп мовлення кореспондента та голосу за кадром, мовлення експертів різної вікової категорії, котрі дають інтерв'ю. Певні акустичні труднощі цього відеосюжету становлять уривки старих записів мовлення М. Тетчер дещо нижчої якості, а також мовлення у деяких епізодах на фоні шумів.

Лексичні труднощі відеосюжету пов'язані з наявністю прецизійної лексики, а саме: власних імен (Arthur Skargill, Tony Blair, Ronald Reagan, Mikhail Gorbachev, Winston Churchill), реалій (the Winter of Discontent), аббревіатур (IRA, MP), дат (the 20th century, 1979, 25 years, 1990, 11-1/2 years ago, the 1980s), цифр (8000, 250) назв партій (Labour Party, the Conservatives), географічних назв (the Falkland Islands, Argentina), «хибних друзів перекладача» (decade, cabinet), економічних термінів (rebate, reduction, flat rate tax) тощо.

Труднощі, пов'язані з композиційно-сисловою структурою, зумовлені насиченістю великою кількістю фактів в одному сюжеті. Відео містить епізоди про діяльність М. Тетчер у різні періоди її діяльності. Інколи закадровий голос переривається окремими висловлюваннями М. Тетчер, які складно зрозуміти без контексту.

Труднощі, пов'язані з умовами пред'явлення АТН, зумовлені тим, що перегляд новин у телережимі унеможливорює зупинку та повтор відеосюжету. Обсяг повідомлення становить 4 хв. 55 сек. та перевищує обсяг, оптимальний для аудиторача-початківця.

Певні труднощі розуміння змісту цього відеосюжету зумовлені презентацією інформації на екрані, зокрема тим, що у сюжеті відсутній біжучий рядок із ключовими фактами, які аудитор зміг би прочитати, якщо він не сприйняв певної інформації на слух.

Отже, визначено чотири групи об'єктивних труднощів сприйняття студентами АТН. Встановлено, що найлегшими для сприйняття студентами є новини каналу Euronews, а найскладнішими – каналу CNN. Успішність подолання аудитивних труднощів залежить також від індивідуально-психологічних особливостей аудитора: його пам'яті, уваги, інтересу, мовленнєвого слуху тощо, які можна розвивати, якщо правильно обрати методи навчання аудіювання.

Отримані результати дослідження відкривають додаткові перспективи для подальших розвідок цієї проблеми, зокрема, для виявлення труднощів під час аудіювання різних телепередач англійською мовою та пошуку шляхів для їх подолання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вікович Р. І. Лінгвістичні передумови навчання аудіювання та обговорення англомовних теленовин / Р. І. Вікович // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка. Серія: педагогічні науки: Збірник. – Чернігів: ЧДПУ, 2009. – № 63. – С. 44–48.
2. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник. – Вид. 2-е, випр. і перероб. / кол. авторів під кер. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2002. – 328 с.
3. Могилевцев С. А. Формирование социокультурной компетенции на основе англоязычных информационных материалов спутникового телевидения (неязыковой вуз): дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / С. А. Могилевцев. – Минск, 2002. – 166 с.
4. Панова Л. В. Обучение студентов 3 курса языкового вуза пониманию политического дискурса (на примере немецкоязычных текстов теленовостей): дис. канд. ... пед. наук: 13.00.02 / Л. В. Панова. – Улан-Удэ., 2009. – 218 с.
5. Соловова Е. Н. Методика обучения иностранным языкам: базовый курс: пособие для студентов пед. вузов и учителей / Е. Н. Соловова. – М.: АСТ: Астрель, 2008. – 238 с.
6. Шпринберг Д. М. Обучение аудированию на III курсе языкового вуза (на материале английского языка): автореф. дисс. ... канд. пед. наук: 13.00.02. / Д. М. Шпринберг. – Л., 1973. – 19 с.
7. Щукина И. В. Методика построения многоуровневой модели обучения аудированию в системе профессиональной подготовки учителя иностранного языка: автореф. дисс. ... канд. пед. наук: 13.00.02. / И. В. Щукина. – М., 2009. – 20 с.
8. Bell D. TV News in the EFL/ESL Classroom: Criteria for selection. / D. Bell // TESL – EJ. 2003 – Vol. 7. – №3. – P. 1–17. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.cc.kyoto-su.ac.jp/information/tesl-ej/ej27/a2.html>
9. Transcripts CNN. [Електрон. ресурс]. Режим доступу: <http://transcripts.cnn.com/TRANSCRIPTS/1304/08/ctw.01.html>

REFERENCES

1. Vikovych R. I. Lihvistychni peredumovy navchannya audiyuvannya ta obhovorennya anhlomovnykh telenovyn [Linguistic Prerequisites of Teaching Listening Comprehension and Discussion of TV News in English], Visnyk Chernihiv'skoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni T.H.Shevchenka. Seriya : pedahohichni nauky : Zbirnyk. – Chernihiv.: ChDPU, 2009. – #63. – pp. 44–48.
2. Metodyka vykladannya inozemnykh mov u serednikh navchal'nykh zakladakh: Pidruchnyk [Methodology of Teaching Foreign Languages in Secondary School: a Textbook] Vyd. 2-e, vypr. i pererob. / Kol. avtoriv pid kerivn. S. Yu. Nikolayevoyi. – K.: Lenvit, 2002. – 328 p.
3. Mogilevtsev S. A. Formirovanie sotsiokul'turnoi kompetentsii na osnove angloyazychnykh informatsionnykh materialov sputnikovogo televideniya (neyazykovoi vuz) [Forming Sociocultural Competence on the Basis of the English Information from Satellite TV]. Dis. kand. ped. nauk: 13.00.02 / Mogilevtsev Sergei Aleksandrovich. – Minsk, 2002. – 166 p.
4. Panova L.V. Obuchenie studentov 3 kursa yazykovogo vuza ponimaniyu politicheskogo diskursa (na primere nemetskoyazychnykh tekstov telenovostei) [Teaching the Third Year Students of Higher Linguistic School to Understand Political Discourse (on the example of German TV News)]. Dis. kand. ped. nauk: 13.00.02 / Panova Larisa Vasil'evna – Ulan-Ude., 2009. – 218 p.
5. Solovova E. N. Metodika obucheniya inostrannym yazykam: bazovyi kurs: posobie dlya studentov ped. vuzov i uchitelei [Methodology of Teaching Foreign Languages: Basic Course. Textbook for Students and Teachers]. M.: ACT: Astrel', 2008. – 238 p.
6. Shprinberg D. M. Obuchenie audirovaniyu na III kurse yazykovogo vuza (na materiale angliiskogo yazyka) [Teaching Listening Comprehension to the Third Year Students of Higher Linguistic School: on the English Language Materials]. Avtoref. diss. na soisk. uchen. stepeni kand. ped. nauk.: – L., 1973. – 19 p.
7. Shchukina I. V. Metodika postroeniya mnogourovnevoi modeli obucheniya audirovaniyu v sisteme professional'noi podgotovki uchitelya inostrannogo yazyka [Methodology of Building Multi-level Model of Teaching Listening Comprehension in the System of Professional Preparation of a Foreign Language Teacher] Avtoref. diss. na soisk. uchen. stepeni kand. ped. nauk Moskva, 2009. – 20 p.
8. Bell D. TV News in the EFL/ESL Classroom: Criteria for selection / D. Bell // TESL – EJ. 2003 – Vol. 7. – №3. – P. 1–17. Available at: <http://www.cc.kyoto-su.ac.jp/information/tesl-ej/ej27/a2.html>
9. Transcripts CNN. Available at: <http://transcripts.cnn.com/TRANSCRIPTS/1304/08/ctw.01.html>

О. Є. МАРТИНЕНКО

ПРОЦЕДУРА ВІДБОРУ АНГЛОМОВНИХ АУДІОТЕКСТІВ ДЛЯ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Розглянуто процедуру відбору аудіотекстів для навчання майбутніх перекладачів англomовного аудіювання в умовах заочної форми навчання. Визначено критерії відбору аудіотекстів для майбутніх перекладачів: основні (автентичності (структурна, лексико-фразеологічна, граматична і функціональна), відповідності програмним вимогам щодо рівня володіння іноземною мовою, жанрової співвіднесеності аудіотекстів з вимогами робочої навчальної програми) і допоміжні (новизни і мотиваційної цінності, доступності джерела в інтернеті, культурологічної автентичності аудіоповідомлень, врахування фонетичних й акустичних особливостей аудіотексту, реактивної автентичності аудіотекстів). Розкрито особливості таких жанрів, як інтерв'ю, новини, оголошення, короткі наукові тексти (уривки лекцій). Проаналізовано аудіотексти, які є валідними і невалідними для навчання майбутніх перекладачів англomовного аудіювання в умовах заочної форми навчання. Наведено приклади визначення відповідності/невідповідності аудіотекстів визначеним критеріям.

Ключові слова: процедура відбору аудіотекстів, майбутні перекладачі, заочна форма навчання, жанри аудіотекстів.

Е. Е. МАРТЫНЕНКО

ПРОЦЕДУРА ОТБОРА АНГЛОЯЗЫЧНЫХ АУДИОТЕКСТОВ ДЛЯ ОБУЧЕНИЯ БУДУЩИХ ПЕРЕВОДЧИКОВ

Рассмотрена процедура отбора аудиотекстов для обучения будущих переводчиков англоязычному аудированию в условиях заочной формы обучения. Определены критерии отбора аудиотекстов для будущих переводчиков: основные (автентичности (структурная, лексико-фразеологическая, грамматическая и функциональная), соответствия программным требованиям относительно уровня владения иностранным языком, жанрового соответствия аудиотекстов с требованиями рабочей учебной программы) и дополнительные (новизны и мотивационной ценности, доступности источника в интернете, культурологической автентичности сообщений, учета фонетических и акустических особенностей аудиотекста, реактивной автентичности аудиотекстов). Раскрыты особенности таких жанров, как интервью, новости, объявления, короткие научные тексты (отрывки лекций). Проанализированы аудиотексты, которые являются валидными и невалидными для обучения будущих переводчиков англоязычного аудирования в условиях заочной формы обучения. Приведены примеры определения соответствия/несоответствия текстов выделенным критериям.

Ключевые слова: процедура отбора аудиотекстов, будущие переводчики, заочная форма обучения, жанры аудиотекстов.

O. MARTYNENKO

ENGLISH AUDIOTEXTS SELECTION PROCEDURE FOR TEACHING LISTENING COMPREHENSION TO FUTURE INTERPRETERS

The article focuses on considering the audiotexts selection procedure for teaching future interpreters listening comprehension in English by correspondence. The author defines components of audiotexts selection criteria for teaching future interpreters by correspondence: primary (structural, lexical, phraseological, grammatical, functional authenticity, compliance with the students' English language level program requirements, and genre correspondence) and secondary (novelty and motivation criterion, open source Internet criterion, cultural authenticity, phonetic and acoustic peculiarities, and reaction authenticity criterion).